

СОВХОЗИН 30 ДЖИЛИН ӨӨН

1929 джил... Ик-Маллахнд, Ик-Бухсмудар, Зергидт болн Барунд уг-а-а малчир колхозин джисанā түрүн девснъ — (Товариществд) ортгд орл-а-а, Алдр Ленинā делдсн кооперативн хаалгъд эклдж ордж йовсн цаг.

Минь эн цагт, тулгълдж бāарлсн Зергит, Ик-Маллан болн Барун гур-в-на тал дунднъ, кесг зун квадратн километр агъута «Ик Царнъг» гидг газрт Хальмг танъгъчд түрүн болдж бүрдсн совхозмудин негнъ — «Ик-Царнъг» гидг совхоз болдж.

Урднъ хаврин шовуд, намрин то-одгуд, оln зүсн анъг бүүгдг, хая-хая адун мал күрдг эмнг эн газрт советск йосна, Коммунистическ партин ухан-седвāрār «Ик-Царнъг» совхоз бүрдснāс нааран дигтā 30 джил болв.

Эн совхоз бүрдāлгънд хальмг та-нъгъчин партийн болн комсомольск организацсин түрүн зерглāни комму-нистнр, комсомольцнр болн 25 минъ-гън коммунистнрин тоод ирсн ленин-градский кōдлмшчнр орлцсн.

Партийн дуудврар өргмдж авсн советск улс, эн цагин трактормуд бо-лн селāнā эдл-ахун оln зүсн машинд угагъар, мел цар кōлгн-күчār, эдж-гō эрм цагъан кōдāд ахр цагин бол-згт совхозин поселкин түрүн гермūd, кошармуд болн производствени тал-дан чигн объектс тосхад советск эдл-аху өскдж делгрүлсн.

Ода 2-ч номертā совхоз — Халь-мг республикин ик гисн совхозмуд-ин негнъ. Энүнā нег фермин улд бас нег ик гидг совхоз бүрдāд «Красносел-ский» нер авсн бāанā.

Эн совхоз, давсн гучн джилин эр-гид мах, ноос гаргългъна йоста ги-дг фабрикт хүврсмн. Энүнā эдл-ахуд (хувагдснā хōөн) 40 гар минъгън хōн, 1600 толгъа бод мал тоолгднā. Газр эдлгънд, малин хот гаргългъ-нд, тосхлтин болн эдл-ахун оln-зү-сн кōдлмшт оln зүсн маркин кесг трактормуд болн автокōлгн-күчн кō-длнā. Совхозин селāнā эдл-ахун кō-длмш, нургълдж, техникин чидлār кегднā.

2-ч номертā совхозин коллектив мал хадгъллгъарн, малин шим-шүүс гаргългънг икдүлгъārн райондан түрүн орминъ эзлāд, КПСС-н Сарпи-нск района комитетин болн района күцāгч комитетин дамдждж өггддг Улан туг авсн.

Совхозин кесг хōочнр, үкрчнр бо-лн механизатормуд долан джилин зураг боллснъ урд күцāлгънā дор-данд күсн диилврмūdārн райондан байтха, цуг республикт нернъ гарна. Эднā тоод хōн болгънасн 7,6 кило-грамм ноос киргъсн совхозин ах хō-оч И. Пенанев, хōодāв, гару угагъ-ар хадгълдж йовх ах хōоч Б. М. Ба-дмаев, хōодт искусствени кōг тāvл-гъāн үзмджтā сāанār кегъād, үвд сāанār белден ах хōоч Исай Успанов, 1 минъгън 300 ирг хōогъāн, дундл-ад 56-д килограмм күргдж таргълу-лар сāн болн дундин чинātāгъār мах-нд өгсн ах хōоч И. С. Бурикин, хā-рүлджāх малан сāанār таргълулдж йовх үкрчнр Церенов, Эрдниев, Чу-даев, ахта йовна.

Газр эдлгънā культуриг өдлүлл-гъārн, агротехническ заавр-зокал

күцāдж малин хот гаргългъарн сов-хоз райондан, түрүн нүүрин эдл-ах-усин негднъ тоолгднā. Совхозин, зуг 3-ч номертā тракторн бригад 2 минъгън гектар газрин агъуд зябъ хагълх зурата мōн. Таркторн эн бри-гад (бригадирнъ үр Дудаков) зябъ хагъллгъна зурагъан давулдж күц-āгъād 2 минъгън 130 гектар газрин агъуд зябъ хагълсн.

Селāнā эдл-ахун өдгā цагин техн-икиг ик аштагъар, чадмг-чидмгār олзлдж йовх механизатормудин тоод, өдрин кемджāгъāн 150—180 проце-нт күцāдг трактористнр К. Б. Ман-куров, В. Миншутин, Н. Сангаджиев, А. Н. Нимгиров, В. Ш. Гаряев ахта бāанā.

Коммунистическ тосхлтин долан джилин эргид совхозин эдл-аху ик гидгār өсхмн. Совхозин кōдлмшчнр болн церглāчнр, инженерн-техническ кōдлāчнр болн малин специалистнр долан джилин сүүлār хōн малин тоо-гъан 71 минъгън 150-д, бод мал-ан — 5 минъгън 340-д, ноос гар-гългъан — 3 минъгън 492 центне-рт, мах гаргългъан — 12 минъгън 827 центнерт күргхār шунлтта кев-ār ноолдж йовна.

Совхозин коллектив, партийн, профсоюзн болн комсомольск органи-зацс долан джилин хойрдгч джилд производствени улм ик диилврмūd бārхин тōлā оlnа малан бүрн-бүтār, таргън-цадхлнъгар үвлзнъгāс гаргъл-гънд, хаврин тārāнд сāн белдвр тетклгънд гол онъган тāvдж гуджрл-ттā ноолда делгрүлджāнā.

Л. УЛЮМДЖИЕВ.